

Metlika, »praznik« in zločin

DL št. 49, 8. decembra

V Dolenjskem listu (8. decembra 2011) je bilo objavljeno pismo Zveze borcev iz Metlike, ki ga je napisala Albina Tošeska. V njem je zapisala, da v zadnjem času prejemo več vprašanj glede praznika občine Metlika in krajevne skupnosti Suhor, »saj se v javnosti pojavljajo različna tolmačenja«. Ker sem

v pismu posebej omenjen, naj pojasnim, za kaj je šlo v zadnjem takšnem primeru. Založba Družina v Ljubljani je izdala knjigo domačinke s Suhorja Slavke Butala (rojene Ivec) z naslovom Kljub vsemu. V njej je opisala svojo mladost na Suhorju, šolanje v Šmihelu pri Novem mestu in v Ljubljani, to je čas približno med letoma 1940 in 1950. Pomembno mesto ima v njeni knjigi dogodek na Suhorju iz konca leta 1942. Najprej so partizani napadli postojanko protirevolucije na Suhorju - v noči na 27. november 1942 - in jo povsem uničili. Pri napadu so ubili 23 branilcev, osem ujetnikov pa so zatem umorili pri Popovičih pod Gorjanci, kjer so še danes zakopani. Uničenju Suhorja je sledilo ropanje in nasilje nad nekaterimi domačini. Avtorica je v knjigi podrobno opisala roparsko divjanje po partizanski »zmagi«. Nekaj kasneje so partizani prišli na dom Ivčevih (hiša ob cesti pod cerkvijo, v kateri je bila po vojni združna trgovina, kar je še danes) in v povsem izropani hiši, v kateri so imeli lastniki trgovino, so ugrabili gospodarico Alojzijo Ivec, mater treh otrok. Odgnali so jo v svoje taborišče pod Gorjance in jo tam umorili.

Ker je avtorica knjige zakrila nekatere podatke, sem jih raziskal in osvetlil v treh daljših celostranskih prispevkih v Družini. Ob tem sem tudi zapisal, da je za današnji čas zelo neprimerno, da občina Metlika svoj občinski praznik »praznuje« na dan, ko je bil narejen nad mnogimi ljudmi zločin. Praznik občine bi moral ljudi spomniti na nek svetel dogodek ali osebo iz preteklosti, ljudem bi moral dajati sporočilo upanja in jih združevati v pozitivni vrednoti. Dan zločinskega uničenja Suhorja, ki so mu sledili objestno ropanje in še nadaljnje nasilje in zločini, pa prav gotovo ni bil tak dogodek. Zapisal sem tudi, da so lahko Metličani ponosni na mnoge dogodke in osebe iz svoje zgodovine, ki so za Metliko naredili dobre stvari. 26. november je zaradi zločina leta 1942 izrazito ideološki in razdvajajoči datum, je reliktni nekdanjih nedemokratskih časov, ljudem pa prav gotovo ne daje pozitivnega sporočila. Govorim nam tudi o tem, kako lahko še danes neka zelo ozka skupina ljudi vsili večini svoje poglede, ki so v tem primeru celo nizkotni.

Ivo Zajdela, Ljubljana